

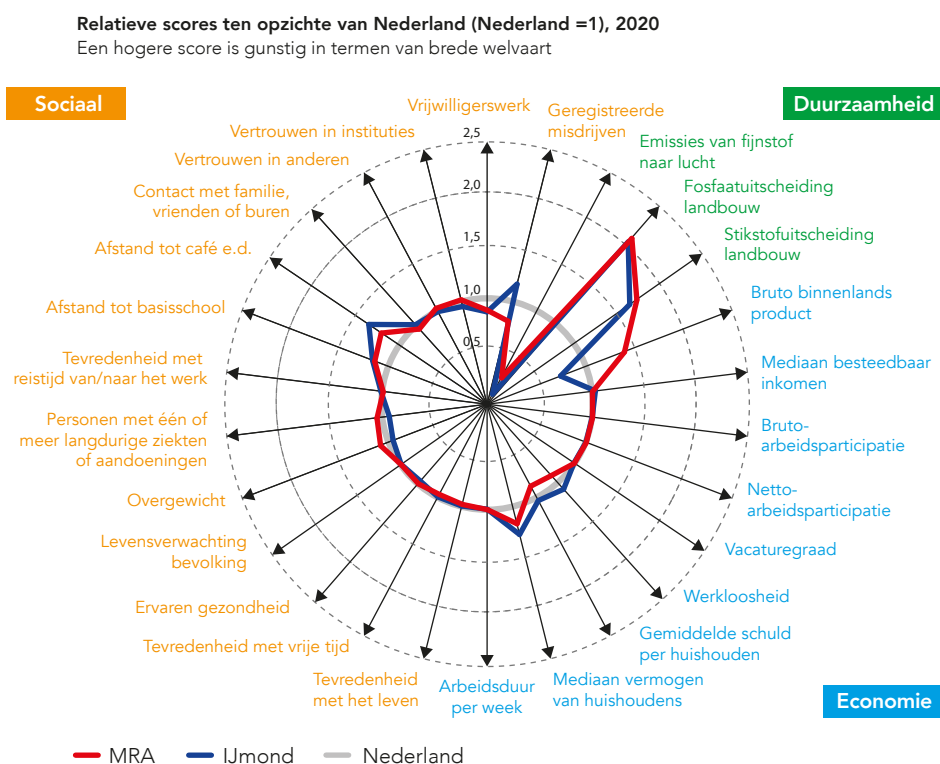
5.5 IJmond

Brede welvaart in IJmond

De gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen werken bestuurlijk samen in MRA-deelregio IJmond.¹ Een groot deel van de economische activiteiten vindt plaats binnen de Industrie, voornamelijk op de

1 Uitgeest en Castricum behoren ook tot de administratieve regio IJmond en zijn daarom onderdeel van de in deze paragraaf gepresenteerde cijfers en economische analyse. De gemeente Uitgeest is binnen de MRA onderdeel van de bestuurlijke samenwerking in deelregio Zaanstreek-Waterland. Castricum maakt geen deel uit van de bestuurlijke samenwerking in de MRA.

Figuur 1 Brede welvaart in IJmond

Bron: CBS (bewerking Vrije Universiteit Amsterdam)

zeehaventerreinen en langs het Noordzeekanaal. Daarnaast is de staalindustrie in Velsen bepalend voor het (industriële) profiel van IJmond. Dit profiel maakt dat de economische activiteiten in IJmond gepaard gaan met hoge fijnstofemissies. Inwoners van de regio varen er in materiële zin wel bij, getuige de relatief hoge vermogens en lage schulden van huishoudens. Mediane besteedbare inkomens liggen daarnaast iets hoger dan gemiddeld in de MRA en elders in Nederland. Een laag aantal geregistreerde misdrijven en nabijheid van voorzieningen draagt bij aan een prettige woonomgeving voor inwoners van IJmond. Figuur 1 vat de positie van IJmond ten opzichte van de MRA als geheel en Nederland op verschillende brede welvaartsindicatoren samen.

Tabel 1 Kerngegevens IJmond

		2021		2017	2018	2019	2020	2021	2022
		aandeel in MRA in %		jaarlijkse groei in %					
Bruto regionaal product	mld euro	7,6	4,4	0,9	1,5	-0,4	-3,4	7,5	3,0
Arbeidsvolume (fte's)	x 1.000	70,8	5,3	0,2	2,3	1,6	0,4	2,0	-
Werkzame personen	x 1.000	87	5,4	0,1	2,4	1,3	-0,3	1,4	-
Bevolking	x 1.000	199	7,8	0,6	0,5	0,5	0,4	0,1	0,3
Potentiële beroepsbevolking	x 1.000	149	7,6	0,7	0,0	0,7	0,7	0,0	-0,7
Beroepsbevolking	x 1.000	111	7,7	0,9	0,0	1,8	-0,9	0,9	0,9
Werkzame beroepsbevolking	x 1.000	107	7,8	2,0	1,9	1,9	-0,9	0,9	0,9
Beroepsbevolking naar opleiding	Regio	MRA							
Hoogopgeleid	in %	37,3	46,9						
Middelbaar opgeleid	in %	42,7	35,0						
Laagopgeleid	in %	20,0	18,1						
				aandeel in %					
Bruto-participatiegraad	in %	74,5	74,1	74,1	74,1	75,0	73,8	74,5	75,7
Werkloosheid	in %	3,6	4,9	4,6	4,6	3,6	4,5	3,6	3,6

Bron: CBS (bewerking TNO/SEO Economisch Onderzoek)

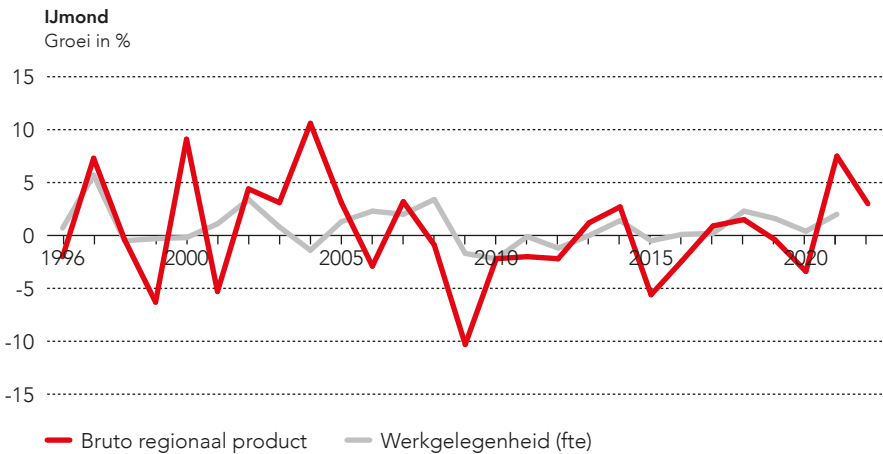
De economie van IJmond

Na coronajaar 2020 laat IJmond in 2021 een groei van het brp zien van 7,5 procent (tabel 1 en figuur 2). Daarmee veerde de economie van IJmond zeer krachtig op; binnen de MRA realiseerde alleen Amstelland-Meerlanden een hogere groei van het brp in 2021. Ook nam in 2021 de werkgelegenheid in IJmond weer toe. De werkloosheid is tegelijkertijd iets afgenomen en kwam daarmee in 2021 en 2022 weer uit op hetzelfde niveau als in 2019. Daarmee is het werkloosheidspercentage van IJmond lager dan gemiddeld in de MRA. Waar in de MRA bijna de helft van de beroepsbevolking hoogopgeleid is, is dat in IJmond ruim 37 procent. Juist het aandeel middelbaar opgeleiden is hier relatief groot. De werkzame beroepsbevolking is in IJmond aanzienlijk groter dan het aantal arbeidsplaatsen. Een deel van de bevolking werkt derhalve in andere delen van de MRA of daarbuiten met pendelstromen als gevolg.

Economische ontwikkeling per sector

Het presteren van de industriële sector is sterk verbonden met ontwikkelingen op de wereldmarkt. Dit is terug te zien in de negatieve

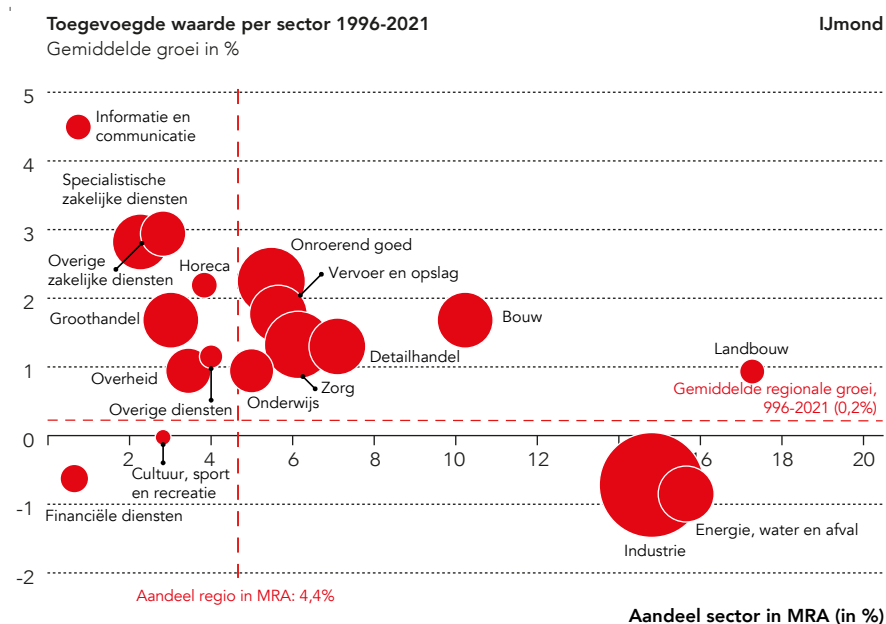
Figuur 2 Sterk herstel economische groei IJmond in 2021

Bron: CBS (bewerking TNO)

groei in de regio IJmond in de jaren na 2008, veroorzaakt door het uitbreken van de kredietcrisis. Na aanvankelijk herstel volgde weer een terugslag in 2015. De corona-uitbraak in 2020 zorgde ervoor dat het herstel van de jaren ervoor weer deels teniet werd gedaan. Waar 2020 nog economische krimp liet zien, is 2021 het jaar van economisch herstel geweest. Met het langzaam weer op gang komen van de handelsstromen in de wereld, groeide ook de omvangrijke regionale industriële sector in IJmond weer, en wel met ruim 7 procent. In 2021 maakte de sector ruim een vijfde uit van de totale economische activiteit in IJmond en bijna 15 procent van de industrie in de MRA. Het aandeel van de IJmondse industrie in de werkgelegenheid binnen de industrie in de MRA is zelfs 18,4 procent.

Figuur 3 Industrie bepalend voor economische groei van IJmond

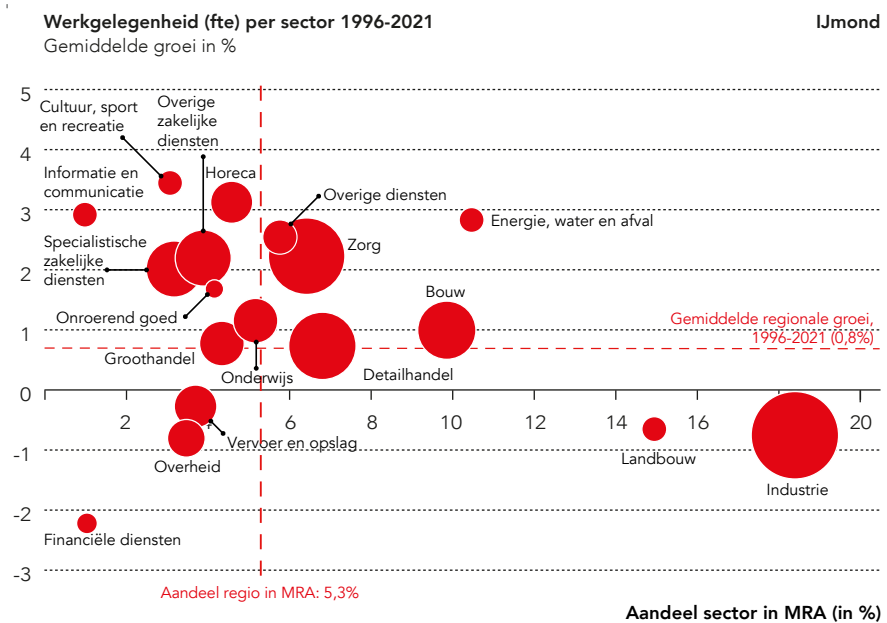
* De bolgrootte (omvang 2021) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.

Bron: CBS (bewerking TNO)

De gemiddelde economische groei in IJmond bedraagt 0,2 procent in de periode 1996-2021 (figuur 3). Dit is een stuk lager dan het Nederlandse gemiddelde van 1,9 procent over dezelfde periode en gemiddeld 2,4 procent in de MRA. De in IJmond sterk vertegenwoordigde industriële en bouwsector en de gevoeligheid van deze sectoren voor bewegingen in de economie, vormen hiervoor deels een verklaring. Met name ontwikkelingen in de industrie zorgen ervoor dat het gemiddelde omlaag wordt getrokken.

Dezelfde beweging valt waar te nemen waar het gaat om werkgelegenheid in IJmond (figuur 4). Veel sectoren laten een bovengemiddelde groei zien, waaronder in IJmond omvangrijke sectoren als Zorg, Bouw, Specialistische zakelijke diensten en Overige zakelijke

Figuur 4 Zorg, Detailhandel, Bouw en Zakelijke diensten bieden veel werkgelegenheid in IJmond

* De bolgrootte (omvang 2021) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.
 Bron: CBS (bewerking TNO)

diensten. De werkgelegenheid van de grootste sector – Industrie – is in de periode 1996-2021 echter licht gedaald, waardoor de totale regionale groei van de werkgelegenheid beperkt is gebleven tot 0,8 procent.

Forensen (woon-werkverkeer)

In 2020 bestond de werkzame beroepsbevolking in IJmond uit 106 duizend personen, in combinatie met 82 duizend arbeidsplaatsen duidt dat op een netto uitgaande pendelstroom van 24 duizend personen. De uitgaande pendelstroom bestond grotendeels uit mensen die voor werk naar Amsterdam (15 duizend personen), Zuid-Kennemerland (13 duizend personen) en Overig Nederland (16 duizend personen) reizen. Er zijn geen omvangrijke pendelstromen van en naar Gooi en Vechtstreek en Almere-Lelystad. De totale inkomende pendelstroom bestond voor meer dan de helft (19 duizend personen) uit mensen die buiten de MRA wonen. Binnen de MRA reizen mensen voor hun werk naar IJmond vooral vanuit Zuid-Kennemerland, Zaanstreek-Waterland en Amsterdam. Ongeveer de helft van de werkzame inwoners van IJmond (47 duizend personen) heeft een baan in de eigen regio.

Een kaartje met een grafische weergave van de pendelstromen van en naar IJmond is te vinden in hoofdstuk 4 (figuur 4.13).

